

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל להסדר בין

נען דן ג'ין השקיה – אגודה שיתופית חקלאית בע"מ לבין קיבוץ נען

1. פתח דבר

ביום 29 באוקטובר 2012 הונחה לפניי בקשת פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "החוק") להסכם שצדדים לו הם נען דן ג'ין השקיה – אגודה שיתופית חקלאית בע"מ (להלן "NDJ") וקיבוץ נען (להלן: "הקיבוץ").

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי עם הוועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי הכבילות אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק כאמור, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. על כן, מצאתי כי ההסדר ראוי לפטור לפי סעיף 14 לחוק, בשל הנימוקים שיפורטו להלן.

2. ההסדר והצדדים לו

NDJ הינה יצרנית וספקית של פתרונות השקיה מותאמים לחקלאות כגון ממטרות וטפטפות. כמו כן, היא עוסקת בייצור והפצה של מתזים, ממטירונים ומערכות השקיה שאינן מפזרות מים. עד להסכם נשוא החלטה זו, החברה הייתה בבעלות משותפת של קיבוץ נען ושל חברת Jain B.V. (Israel) (להלן: "Jain"), חברה זרה שאינה פעילה בישראל מלבד באמצעות NDJ. במסגרת ההסדר, Jain רוכשת את הזכויות ב-NDJ מידי הקיבוץ, כך שהיא תחזיק בכל מניות NDJ לאחר ביצוע העסקה¹.

במקביל לרכישת NDJ על-ידי Jain, התקשרו NDJ והקיבוץ בשורה של הסדרים, שעניינם המשך העסקת חברי הקיבוץ (להלן: "הסכמי ההעסקה") והמשך שכירת שטח המפעל מהקיבוץ על-ידי NDJ (להלן: "הסכם ההשכרה"), עד ליום 4 ביוני 2020. בהתאם לכך, ביקשו הצדדים להגיע להסדר, לפיו לא יתחרה הקיבוץ בפעילויות בהן עוסקת NDJ לתקופה של 10 שנים, דהיינו שנתיים מעבר לתקופת ההסכמי ההעסקה וההשכרה (להלן: "תניית אי-התחרות"). על תנאי אי-התחרות הוגשה הבקשה נשוא החלטה זו.

¹ לבקשת NDJ ו-Jain, אשר פנו לממונה למען הזהירות, לאור היעדר פעילות נוספת של Jain בישראל ובהתחשב במדיניות המשתקפות בהנחיות הממונה על הגבלים עסקיים לגבי הליכי הדיווח והבדיקה של מיזוגי חברות לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, נמסר לחברות המתמזגות כי הינן רשאיות להתעלם מן המונופולין שעשוי לכאורה להיות בידי NDJ במוצרי השקיה לגידול חקלאי ולגינות, ובפרט בתחום ההמטרה, לצורך ההחלטה האם הן חייבות בהגשת הודעת מיזוג לפי סעיף 17(א)(3) לחוק. בעקבות כך, ובהתבסס על המידע המצוי בידהן, החליטו החברות המתמזגות כי אינן חייבות בהגשת הודעה מכוח סעיף 17(א) לחוק ולא הוגשה הודעה במיזוג שאליו נלווית הכבילה שבנדון.

רשות ההגבלים העסקיים

לאחר דין ודברים עם הצדדים לבקשה הודיעו הצדדים כי היקף תניית אי-התחרות, ובהתאם לכך היקף הפטור המבוקש, מוגבל אך ורק לתחומים המצומצמים בהם עוסקת נען דן גיין נכון לעת חתימת החוזה, דהיינו מערכות השקיה המיוצרות על ידי תאגיד נען דן גיין (NDJ) ובכלל זה, מערכות טפטוף, המטרה, מתזים ואביזרים נלווים, בהם, בין היתר, מדי-מים, מסננים ומגופים.

3. הכבילות והשפעתן על התחרות

כאמור, במסגרת ההסכם רוכשת Jain את מלוא האחזקות והשליטה ב-NDJ מידי הקיבוץ, ובמקביל לכך מתקשרת NDJ עם הקיבוץ בהסדרים שעניינם המשך העסקת חברי הקיבוץ ב-NDJ והמשך שכירת שטח המפעל מהקיבוץ. לטענת הצדדים, כתוצאה מהתקשרויות אלו, הקיבוץ יחשף לסודות מסחריים של NDJ, ולכן נדרש תנאי אשר ימנע מהקיבוץ מלהתחרות ב-NDJ במשך תקופת ההסכמים (דהיינו, עד ליום 4 ביוני 2020) ולשנתיים לאחר מכן.

ככלל, הגבלת תחרות בין צדדים לעסקת מכירה של עסק או פעילות עסקית מהווה דפוס עסקי מקובל, שנועד להבטיח את נכונות הרוכש לרכוש את העסק ולהשקיע בו מהונו וממרכו. מטעם זה, הותקן פטור הסוג לכבילות נלוות למיזוגים² (להלן: "פטור הסוג"), אשר נועדו להגן על האינטרס הלגיטימי של הצדדים להבטיח שהעסקה לא תתרוקן מתוכן על-ידי תחרות מאוחרת מצדו של המוכר, וכי התמורה תגלם את מלוא שווי של הממכר.

על פי פטור הסוג, כבילות מסוג אי תחרות מצד מוכר זכויות בעסק שלא להתחרות בעסק הנמכר, יזכו בפטור בכפוף לתנאים מסוימים, ביניהם הדרישה לפיה תקופת תחולת הפטור, במקרה שבו המוכר מועסק בעסק הנרכש לאחר המיזוג, לא יעלה על שנתיים מהיום שבו נסתיימה העסקתו כאמור (סעיף 2)3 (לפטור הסוג).

בענייננו, תנאי פטור הסוג אינם מתקיימים במלואם במישור הטכני, שהרי מי שיועסק בעסק הנמכר (NDJ) אינו המוכר עצמו (הקיבוץ), אלא חברי הקיבוץ. יחד עם זאת, אותם שיקולים המצדיקים את מתן פטור הסוג רלוונטיים אף בענייננו, לאור מהות העסקה ובפרט המשך העסקת חברי הקיבוץ במפעל של NDJ, וכן לאור העובדה כי תקופת הפטור המבוקש אינו עולה על התקופה הקבועה בפטור הסוג (דהיינו שנתיים מסיום העסקה).

לאור האמור לא מצאתי כי יש בכבילות האמורות כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות בשוק. כמו כן, לאור תכלית הכבילות, שוכנעתי כי עיקרו של ההסדר הכובל אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו.

4. סוף דבר

² כללי הגבלים עסקיים (פטור סוג לכבילות נלוות למיזוגים), התשס"ט-2009.

רשות ההגבלים העסקיים

לאחר שנועצתי עם הוועדה לפטורים ולמיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש.

הפטור ניתן לתקופה של 10 שנים, דהיינו עד ליום 4 ביוני 2022 או שנתיים לאחר סיום תקופת הסכמי ההעסקה, לפי המוקדם.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

פרופ' דיווד גילה

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, ד' באייר תשע"ג

14 באפריל 2013

